

Het “Goede Gesprek”

Gebruikersdag Rekenmodule Natuurkwaliteit NNN (31/10/2017)
Begeleiding: Peter van der Molen (BIJ12) en Francine vd Loop (ATKB)

Aan de hand van een aantal vragen zijn ervaringen en ideeën gedeeld over het “Goede gesprek” tussen Provincie en Terrein Beherende Organisatie (TBO) naar aanleiding van de resultaten van de natuurmonitoring voor de uitvoering van de SNL. Hierbij wordt de Rekentool Natuurkwaliteit Nederland gebruikt als instrument om zaken te kwantificeren. De discussie is gevoerd aan de hand van enkele meerkeuzenvragen en de reacties worden per vraag toegelicht.

Aanwezig: Andre ten Hoedt (Natuurmonumenten), Anne Kersten (Drenthe), Edwin van Hooff (Groningen), Eric Thomassen (Zuid Holland), Jaap Ex (Gelderland), Jan Holtland (Staatsbosbeheer), Jan Versluis (Gelderland), Martin Witteveld (Noord Holland), Menno van Zuijlen (Natuurmonumenten), Piet van Reest (Zeeland), Peter Storm (Noord Holland), Remco van Rosmalen (Natuurmonumenten), Roland Jalving (Fryslan), Sipke Holtes (Drenthe), Wilco Non (Natuurlijke zaken), Margot Kroot (BIJ12)

1. Insteek voor het “Goede Gesprek”?

- a. Staat er 1 gebied centraal.
 - b. Thema centraal.
 - c. Vergelijking tussen ecosystemen.
 - d. Anders.
- De meeste aanwezigen (10 in totaal en alle beheerders) vonden het logisch dat er 1 gebied centraal staat. Als reden wordt o.a. genoemd dat het belangrijk is om ook de samenhang van de beheertypen binnen een gebied te bespreken. Wellicht geven de “goede gesprekken” wel aanleiding om een keer een specifiek thema of beheertype te behandelen zoals bijvoorbeeld het recente rapport over weidevogelgebieden van Natuurmonumenten. Eric Thomassen vertelt dat ze in Zuid-Holland vorig jaar een aantal “goede gesprekken” per gebied hebben gevoerd, dat dit goed is bevallen en ze dit dit jaar op soortgelijke manier willen doen.
 - Jaap Ex (Gelderland) vond het juist ook interessant een thema uit te werken. Zij zijn dit aan het doen voor akkers.
 - De rest van de groep gaf aan dat zij het “goede gesprek” zagen als méér dan een inhoudelijk overleg over natuurkwaliteit in een bepaald gebied.
 - Sipke Holtes en Anne Kersten (Drenthe) en Piet van Reest (Zeeland) gaven aan dat zij het goede gesprek zoals bij a) bedoeld meer zagen als input, maar in Drenthe wilden ze het goede gesprek o.a. ook benutten om te kijken of geld goed wordt besteed/beheerevaluatie. Menno van Zuijlen (NM) reageerde hierop dat niet moet worden vergeten dat de meeste beheerders gecertificeerd zijn. Jolanda de Winter (BIJ12) vulde dit als volgt aan:
 - i. Door certificering is goed beheer “geborgd”. Dit wordt ook ge-audit.
 - ii. De kwaliteit van de gebieden is niet geborgd. Hiervoor dient de monitoring (dit heeft natuurlijk wel een relatie met het beheer, maar zeker niet één op één).
 - Piet van Reest (Zeeland) vertelde dat zij al jaarlijks alle beheerders spreken en dit als de “goede gesprekken” te zien. Kenmerken in Zeeland zijn:
 - i. Voortgang beheer en organisatie (van alle gebieden) wordt besproken.
 - ii. Een werkgroep doet de voorbereiding.
 - iii. De beoordeling van de gebieden wordt in principe gedaan door de beheerders, maar de provincie is zelf ook gestart met beoordelingen van een aantal gebieden.
 - iv. In Zeeland zijn de beoordelingsgebieden kleiner dan in veel andere provincies.

2. Waarvoor het “Goede Gesprek”. wat wil je eruit halen?

- a. Ambitie bepalen.
 - b. Knelpunten en successen bespreken.
 - c. Extra inzet (financiën/middelen) voor gebieden.
 - d. Samenwerking bevorderen tussen TBO's in 1 beoordelingsgebied.
 - e. Anders.
- Iedereen wilde alle bovengenoemde punten terug laten komen in het gesprek. Soms kan het voor een bepaald gebied logisch zijn om met één beheerder en de provincie aan tafel te zitten, maar in principe wordt juist ook samenwerking tussen TBO's als belangrijke meerwaarde van deze gesprekken gezien.

3. Wie heeft nagedacht over de beoordeling en duiding van de resultaten?

- a. Ja.
 - b. Nee.
- JA:
 - De meesten aanwezigen (10) hadden hier al over nagedacht. De volgende punten zijn genoemd:
 - Eric Thomassen (Zuid-Holland) tijdens de goede gesprekken is samen per beheertype de ambitie bepaald op basis van de potentie in het gebied.
 - Diverse personen: Beoordeling kan soms Hoog/Goed zijn maar soms is extra investering en verbetering nog steeds wenselijk.
 - Drenthe is van plan een extra kolom aan de resultaten toevoegen met een expert oordeel over de duiding van de resultaten.
 - Edwin van Hooff (Groningen) heeft een idee uitgewerkt om de resultaten beter te duiden. Dit werd unaniem positief ontvangen omdat het rekening houdt met potentie van een gebied (zie onderstaand kader).
 - NEE:
 - Jaap Ex (Gelderland) gaf aan zich vooral bezig te hebben gehouden met de analyse maar nog weinig met de duiding van de resultaten en de bepaling van de ambitie.
 - Roland Jalving (Friesland) gaf aan nog niet met de beoordelingen gestart te zijn.

Duiding SNL resultaten: Groningen

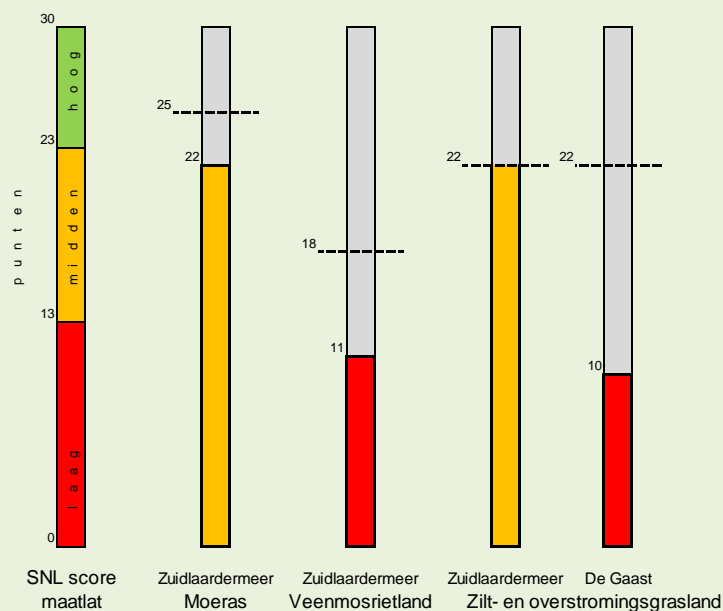
Toelichting (Edwin van Hooff) :

In veel gebieden is het niet mogelijk om voor een bepaald beheertype een goede score te halen. Dat was van te voren al bekend. Geen goed passend beheertype, ontwikkel perspectief is gering, etc. Oorspronkelijk was de bedoeling dat in IMNA werd aangegeven wat maximaal haalbaar is. Deze nuance is nu verdwenen. Beheerders worden niet vrolijk van al die oranje-rode kleurtjes die uit de rekentool komen en zijn beducht voor de reactie van de buitenwacht.

Als ambtenaar-beheerder valt alles goed uit te leggen, maar naar buiten (publiek/bestuurder) toe vergt het veel uitleg. Zie voorbeeld hieronder zoals Groningen die gebruikt in onze Toestand van Natuur en Landschap om te laten zien dat bv moeras en overstromingsgrasland in het Zuidlaardermeergebied matig scoren, maar dat die score eigenlijk best goed is (itt de score in de Gaast).

In de figuur staat met een stippellijn het maximaal aantal punten aangegeven dat het beheertype kan halen in het beoordelingsgebied, op basis van aantal te verwachten soorten en structurelementen en waarden voor standplaatsfactoren

Fig 3 Aantal punten van de beheertypen Moeras, Veenmosrietland en Zilt- en overstromingsgrasland in het Zuidlaardermeergebied en De Gaast en de maximaal haalbare score die het beheertype kan halen in het gebied weergegeven met de gestippelde lijn. Links de SNL score maatlat ingedeeld in laag (0-12), midden (13-22) en hoog (23-30).

4. Wie gaan er naar het "Goede Gesprek"?/ wie zijn er essentieel

- a. Beleidsniveau.
 - b. Inhoudelijk (Prov. eco + TBO eco + TBO beheerder)
 - c. Mix
- Bijna iedereen vindt een mix belangrijk. Sommigen leggen meer het accent op de inhoud en vinden de ecologen en beheerders het meest essentieel. Andere vinden dat de vertaling van de resultaten naar beleid(aanpassingen) en subsidie meer centraal moet staan.
 - Piet (Zeeland) vertelde dat er bij hen altijd een manager en een beheerder bij de gesprekken aanwezig is.
 - Ook kan één persoon meerdere petten op hebben.
 - Slechts één persoon gaf aan echt het beleidsniveau centraal te willen hebben staan tijdens het goede gesprek. De inhoudelijk voorbereiding moet vooraf gedaan worden.

5. Wat is de basis voor het “Goede Gesprek”?

- a. Rapport + analyse (Prov – TBO).
 - b. Resultaten RNN.
 - c. Anders.
- Eigenlijk alle provincie gaven aan een goede voorbereiding (met analyse en rapport) erg belangrijk te vinden.
 - Beheerders vonden dit ook wel belangrijk, maar gaven aan met de resultaten uit de RNN wel een heel eind te komen. Ze kennen immers hun gebieden.
 - Wel gaven Beheerders aan dat een grondige analyse nog belangrijker wordt bij een tweede gesprek (na zes jaar), om verandering te kunnen volgen.

6. Wat doe je met de afspraken – hoe wil je samen betrokken zijn – hoe intensief is de relatie?

- a. Vastleggen in rapport/verslag en over 6 jaar weer bespreken.
- b. Na half jaar een nieuw voortgangsoverleg om de acties te bespreken.
- c. Na overleg afstemmen per email.

De volgende punten zijn besproken:

- Iedereen vindt dit maatwerk per gebied. Bij urgente zaken is snel een nieuw overleg nodig. Sommige onderwerpen vergen bijvoorbeeld uitzoekwerk en studie. Ook kan het “Goede gesprek” aanleiding zijn om zaken hoger niveau te willen bespreken (managers/ directeuren/politiek).
- Zuid-Holland legt acties vast in een rapport (met naam/organisatie van actiehouder). Er is alleen nog geen duidelijke sturing op naleving acties (na zes jaar is natuurlijk te laat).
- Controle moment op acties is ook volgens de andere aanwezigen een belangrijk aandachtspunt.
- Beheerders geven aan dat het verslag minimaal mag zijn.
- Volgens Gelderland moet het initiatief voor contact bij de beheerders liggen.

Evaluatie werksessie

- Deelnemers hebben de werksessie als erg nuttig ervaren.
- Menno (NM) vraagt of BIJ12 volgend jaar een themadag hierover kan organiseren om weer van elkaar te leren en ideeën uit te wisselen over het “Goede gesprek” vanuit SNL. Ervaringen van de PAS veldbezoeken en de kwaliteitstoetsen van Natuurmonumenten kunnen hierbij ook benut worden.
- Afsproken wordt dat het verslag (van dit onderdeel) ook naar de Werkgroep Natuurbeheer wordt gestuurd.